

FANAN18, ÖSTERMALM, STOCKHOLM

Antikvarisk konsekvensanalys planförslag samråd-250923

Eklund Heritage

INNEHÅLL

INLEDNING	3
KULTURHISTORISKA FÖRUTSÄTTNINGAR - UR KULTURMILJÖUTREDNING	4
KULTURHISTORISK VÄRDERING - UR KULTURMILJÖUTREDNING	6
VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG - UR KULTURMILJÖUTREDNING	7
REKOMMENDATIONER - UR KULTURMILJÖUTREDNING	8
FÖRESLAGEN ÅTGÄRD	9
FÖRESLAGEN ÅTGÄRD	10
KONSEKVENSANALYS	11
KONSEKVENSANALYS - VYSTUDIER	14
KONSEKVENSANALYS - SAMMANVÄGD BEDÖMNING	19

Projektuppgifter

Konsekvensanalys utförd av Mattias Eklund, byggnadsantikvarie, cert. sakkunnig kulturvärden (KUL2)
Granskning: Elin Frodig, byggnadsantikvarie
Beställare: Green Group
Fotografier och illustrationer av rapportförfattarna om inget annat anges.

INLEDNING

Fastighetsuppgifter

Fastighetsbeteckning: FANAN 18

Adress: Banérgatan 13, Narvavägen 12, Linnégatan 85

Bakgrund och syfte

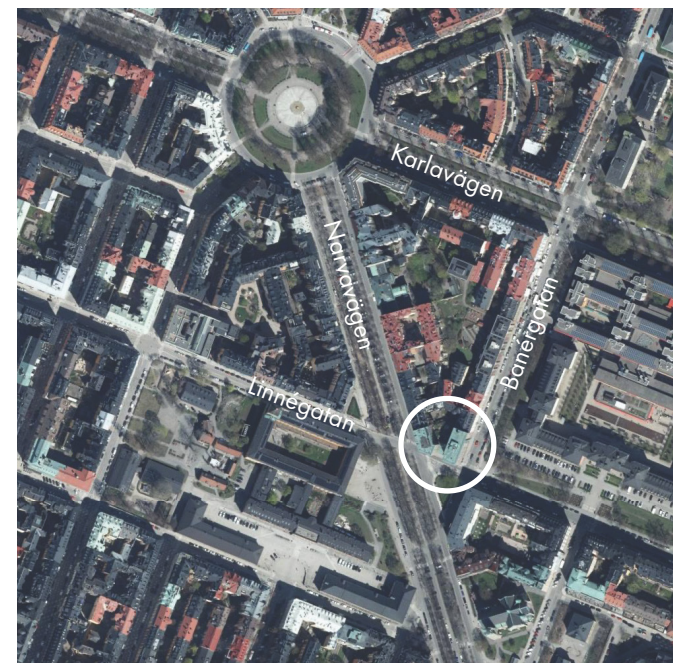
Stadsbyggnadskontoret i Stockholm har inlett planarbete för en utveckling av fastigheten Fanan 18 på Östermalm. Syftet med planarbetet är att ändra användning för delar av fastigheten från kontor till bostäder, samt utreda möjligheter för påbyggnation på tak samt på länkbyggnaden mellan de två hörnhusen. Vidare ska möjligheterna för utveckling av den befintliga förskolan och nya lokaler studeras. Stadsbyggnadskontoret anser att det är angeläget att påbyggnationen förankras i och utvecklar stadsdelens befintliga värden. Förslagets utformning och volym behöver studeras särskilt med hänsyn till kulturmiljövärden, sol- och dagsljuspåverkan på befintliga hus i anslutning till planområdet. Byggnaden uppfördes 1961-63 och är i nuläget inte klassificerad av Stockholms stadsmuseum.

Fastigheten är belägen inom riksintresse för kulturmiljövården Stockholms innerstad med Djurgården. Detta innebär att i planeringen måste

hänsyn tas till stadens kulturhistoriska värden, dess skönhet och karaktär. Stadens topografi och siluett samt stadens taklandskap är också av vikt. Riksintresset uttrycker sig bland annat genom det sena 1800-talets stadsbyggande med esplanadsystem och gator av olika bredd och karaktär.

I samband med att planarbetet påbörjades togs en kulturmiljöutredning fram i vilken fastighetens kulturvärden, värdebärande karaktärsdrag och relation till riksintressebeskrivningen utreddes samt rekommendationer vid utveckling av fastigheten presenterades. Utredningen har sedan funnits med som underlag i framtagandet av planförslaget.

Syftet med föreliggande konsekvensanalys är att kortfattat återge de kulturhistoriska förutsättningarna från kulturmiljöutredningen, planförslagets huvuddrag samt konsekvenserna av dessa ur ett kulturmiljöperspektiv.

Situationsplan.

KULTURHISTORISKA FÖRUTSÄTTNINGAR - UR KULTURMILJÖUTREDNING

Kulturhistorisk klassificering

Fastigheten är inte klassificerad av Stockholms Stadsmuseum, liksom övriga byggnader uppförda under 1960- och -70-talen i kvarteret Fanan.

I sitt remissvar Dnr KUL 2024/1444 uppger Stadsmuseet att ”fastigheten uppvisar karaktäristika från tiden med sina enkla släta fasader, där spelet med den inbördes relationen mellan hög- och lågdelar var ett tidstypiskt grepp för att arbeta med platsen. Tomten upptar ett helt kvarter och är belägen i ett framträdande hörnläge. Gestaltningen har sannolikt utformats medvetet för att skapa en luftigare stadsbild.”

Utdrag ur Stockholms stadsmuseums kulturhistoriska klassificeringskarta. Fastigheten

Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården

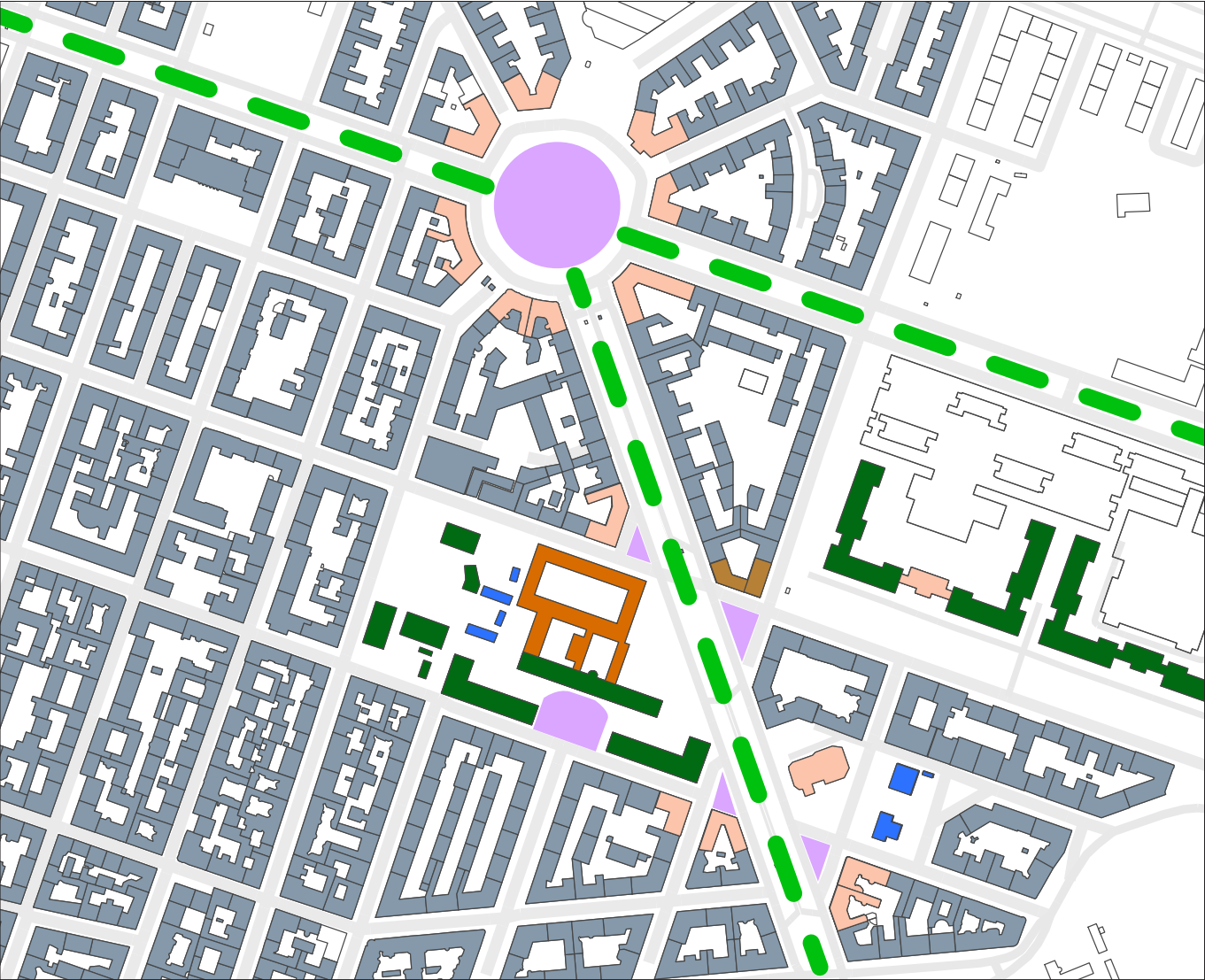
Planområdet ligger inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården [AB 115].

I kulturmiljöutredningen återges hela motiverings-samt uttryck för riksintresset-texten med markering av de beskrivningar av uttryck som anses vara relevanta för planprojektet. Dessa markeringar återges nedan med tolkningar i kartform över var i planrådets närhet dessa uttryck står att finna.

Uttryck för riksintresset relevanta för detta ärende

- Gatuvyer med enskilda byggnader eller andra element som blickfång
- Esplanadsystem
- Platsbildningar
- Gatorna av olika bredd och karaktär och den täta enhetliga bebyggelsen i stenstaden med byggnader i sammanhållen höjd
- Militära byggnader och anläggningar på Östermalm och Gärdet, såsom kasernbyggnader, stall, stabs- och förvaltningsbyggnader och exercisplatser.
- Museerna
- Malmgårdar

TOLKNING AV RIKSINTRESSEUTTRYCK

Tolkning av riksintresseuttryck - teckenförklaring

- Gatuvyer med enskilda byggnader eller andra element som blickfång
- Esplanadsystem
- Platsbildningar
- Den täta enhetliga bebyggelsen i stenstaden med byggnader i sammanhållen höjd
- Militära byggnader och anläggningar på Östermalm och Gärdet
- Museer
- Malmgårdar
- Aktuell fastighet

KULTURHISTORISK VÄRDERING - UR KULTURMILJÖUTREDNING

Kompletterande värdebeskrivning

Samhällshistoriskt värde

Fastigheten är en av sex i kvarteret Fanan vilka tillkommit på 1960- och 70-talen som en följd av den saneringsplan upprättad 1959 vilken tillät rivning av hela kvarteret. Syftet med saneringsplanen var att, genom att ersätta hela kvarteret, uppnå modern boendestandard samtidigt som BTA utökades genom den nya bebyggelsens lägre takhöjder. Fanan 18 har, efter att den ursprungliga idén med ett hotell på platsen inte bedömts vara genomförbar, fått en något förändrad utformning men har i huvudsak bibehållit volymhanteringen från saneringsplanen. Fastigheten får här ett visst samhällshistoriskt värde som en exponent för saneringen av stenstaden i mitten av 1900-talet. Då endast sex av de 27 fastigheterna revs och ersattes är läsbarheten av det samhällshistoriska fenomenet inte helt självklar jämfört med exempelvis området kring Hötorget. Att det så kallade Strindbergshuset i kvarterets nordvästra hörn enbart ersattes av ekonomiska skäl¹ och inte för att i enlighet med saneringsplanen uppnå modern boendestandard försvagar läsbarheten ytterligare. Fastigheten har en tidstypisk gestaltning där en mycket rationell volymbehandling vägts upp med påkostade material och detaljer i framförallt entréer men även i trapphus och kontors- och bostadsytor. Byggnaden har i tidens anda inte tagit hänsyn till dess

omgivning och stenstadens grundläggande principer i någon större omfattning utan istället utgått från dess funktion som kontors- och bostadshus och optimerat förutsättningarna för detta, vilket bland annat tar sig till uttryck i att det fondmotiv som uppstår i korsningen mellan tre gator inte har markerats utan entréer har placerats på de mest rationella positionerna och den öppna strukturen i mitten av fastigheten syftar till att ge goda ljusförhållanden till fastighetens bostäder. Detta förhållningssätt till omgivningen som var gångbar under decennierna kring mitten av 1900-talet bidrar till fastighetens samhällshistoriska värde.

Byggnadshistoriskt värde

Byggnaden på fastigheten är ett tidstypiskt exempel på det tidiga 1960-talets kontors- och bostadshus där en detaljrikedom och högkvalitativa material kvarstod från 1950-talets arkitektur vilket kombinerades med en modernistisk rationalitet som drivits så långt det gick innan den blommade ut helt i och med de storskaliga standardiseringarna som hör miljonprogrammet till. Detta förhållande tar sig till uttryck i den enkla och rationella volymhanteringen med olika stående och liggande rektanglar som staplats på varandra vilka kontrasteras mot trapphusens påkostade och specialritade inredningar av natursten i olika behandlingar. Här kan en fortfarande tala om Byggnadskonst, där konstnärligt gestaltade speciallösningar fortfarande präglar delar

av byggnaden på ett sätt som var vanligt i 1950-talets bättre arkitektur men som kom att bli mer ovanligt från mitten av 1960-talet och framåt när byggnad och konst allt mer kom att separeras.

¹ Dn 1967-12-05

VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG - UR KULTURMILJÖUTREDNING

Värdebärande karaktärsdrag

Byggnaden har genomgående påkostade material som är karaktäristiska för 1960-talets arkitektur, där rationellt gestaltade byggnader vägs upp av påkostade material och omsorgsfull gestaltning.

Exteriör

- Släthuggen, polerad natursten i bottenvåning
- Fasad i terrasitputs med vertikal reliefverkan vid fönster
- Stram, regelbunden fönstersättning
- Enkel fönsterutformning om en eller två lufter
- Fönster tillverkade i trä med fönsterbleck i koppar
- Korrugerade, veckade koppardetaljer vid listverk och burspråk
- Glasade entrépartier i koppar med draghandtag i trä
- Kopparklätt takmed skarpt skuren takfot och svagt rundade hörn
- Gårdsmiljö gestaltad av trädgårdsarkitekten Walter Bauer

Interiör

Trapphus med särpräglade armaturer, räfflade naturstensväggar, räcken i trä och ursprungliga sopnedkast.

Rekommendationer avseende befintlig byggnads kvalitéer

Byggnadens kvalitéer sitter i detaljerna. Dess utformning präglades av rationalitet avseende volymhantering, placering av entréer och övergripande fasadgestaltning men var istället mycket påkostad avseende materialval och detaljer i entréer, trapphus samt den sparsmakade ornamentik som utgörs av det korrugerade kopparbandet längs sockelvåningens övre del. En förändring av fastigheten med begränsad påverkan på byggnadens kulturvärden förutsätter att de utpekade värdebärande karaktärsdragen och detaljerna bibehålls och att den befintliga byggnadens grundarkitektur respekteras.

Rekommendationer avseende eventuell utveckling

När den nuvarande byggnaden uppfördes gjordes ett antal avsteg från de grundkvalitéer som präglade den exponerade hörnfastigheten i förhållande till hur Stenstaden gestaltades; byggnadens utformning har utgått från de funktioner som den skulle hysa och optimerats utifrån dessa. Någon form av nytolkning av stenstadens karaktärsdrag har inte gjorts. Genom byggnadens uppdelning i en kontorsdel och en bostadsdel så fick den två huvudentréer placerade mot Narvavägen och Banérgatan. Mot Linnégatan och den öppna platsbildning som bidrar till att byggnaden är påtaglig i stadsbilden så har inte en central huvudentré placerats som på den ursprungliga byggnaden utan en mindre sekundär entré har placerats något osymmetriskt.

Utveckling av sockelvåning

Byggnadens förhållandevis slutna sockelvåning är klädd i polerad röd granit med smala, stående fönster tillhörande de kontorslokaler som ursprungligen fanns innanför. I en tidigare version av bygglovets var dock sockelvåningen huvudsakligen glasad för att innehålla butikslokaler. En förändring av sockelvåningen bör därför kunna genomföras i anpassad omfattning utan att de grundläggande arkitektoniska greppen som ligger bakom byggnadens gestaltning förvanskas, förutsatt att en eventuell förändring gestaltas i samklang med byggnadens karaktär och materialpalett.

Påbyggnad lågdel

Den slutna kvartersformen som karaktäriserar Stenstadens kvarter och även kvarteret Fanan fram till 1960 delades upp genom att den nuvarande byggnadens mittparti var sänkt och de bakomliggande fastigheternas odekorerade gårdsfasader blev synliga i gaturummet. Att släppa in ljus i kvarteret från söder innebar goda ljusförhållanden till bostäderna i den nya byggnadens östra del, men med negativa effekter för närområdets helhet som följd; den slutna stenstadskaraktären förvanskades och de bakomliggande fastigheternas gårdsfasader hamnade i blickfånget i ett fondläge. De var dock vid denna tid planerade att rivas i enlighet med saneringsplanen från 1959. En påbyggnad på lågdelen får onekligen konsekvenser för de befintliga byggnadens karaktär, dock kan ett sådan grepp innebära att kvartersformen åter får en mer

sluten karaktär i gaturummet, i enlighet med Stenstadens gestaltungsprinciper. Gestaltningen av en sådan påbyggnad bör förhålla sig till den ursprungliga byggnaden avseende fasadens rytm, där den symmetriska fönstersättningen bör vara vägledande. En påbyggnad bör respektera tornmotivet och förhålla sig underordnat mot de två hörnbyggnaderna i höjd.

Påbyggnad byggnadens högdelar

Den ursprungliga byggnaden på Fanan 18 var ca 21,5 m hög till takfot, i enlighet med Stockholms byggnadsordning från 1890. Dock adderade det höga takfallet, tornspirorna och skorstenarna ytterligare ca 8,5 meter till totalt 30,5 m mellan marknivån och den högsta punkten. När den nuvarande byggnaden uppfördes utökades byggnadshöjden till takfot till 25,3 meter. Byggnaden har ett platt tak med ett uppskjutande hisstorn/ventilationsrum vilket adderade ytterligare ca 3 m, dock är den totala byggnadshöjden på den befintliga byggnaden drygt 2 meter lägre än den ursprungliga byggnaden som ersattes. En eventuell påbyggnad på befintliga högdelar skulle i praktiken innebära en återgång till ett tidigare höjdläge, dock ställer den nuvarande byggnadens rektangulärt präglade gestaltning höga krav på utformningen av en eventuell påbyggnad. Högdellarnas skarpt skurna kopparklädda takfot bör fortsatt få sätta tonen för fastighetens taklandskap och eventuella takpåbyggnader bör hållas indragna för att inte bli för påtagliga från gatunivå.

FÖRESLAGEN ÅTGÄRD

Beskrivning av planförslag

För syftet med denna rapport beskrivs föreslagna åtgärder endast översiktligt här. För samtliga föreslagna ändringar hänvisas till planhandlingarna.

Följande beskrivning är en något nedkortad version av den som återfinns i planhandlingarna.

”Kvarteret Fanan 18 är beläget i korsningen Linnégatan, Banérvägen och Narvavägen. Byggnaden har således en synlig och unik plats i staden där tre gator möts.

Till kvarteret hör även Fanan 17 och 19 där de delar innergård med Fanan 18.

Fanan 18, ligger i södra delen av kvarteret och har en underbyggd innergård som ligger en våning över de övriga.

Idag har fastigheten Fanan 18 två källarplan, bottenvåning med lokaler, kontor och lägenheter ovan det. Mot Banérgatan samt Narvavägen är det 7 våningar, mot Linnégatan, 1 våning ovan bottenvåning. Totalt ca 9000 kvm.

Fanan 18 är en välbevarad och tidstypisk kombination av kontor-lokal-bostadshus från tidigt 60-tal med tydliga funktioner uppdelat i olika husvolymer. Kontorsbyggnaden längs med Narvavägen och bostadsbyggnaden längs Banérgatan kragar ut över sockelvåningen mot Linnégatan och bildar ett tydligt fa-

sadmotiv av två höga gavlar och en längre länkbyggnad mellan dessa.

Allt fasadmaterial är i ljus genomfärgad fasadputs men med en sockelvåning utförd i polerad natursten som avslutas med ett tydligt horisontellt listverk i grönoxiderad koppar.

Förslaget prövar en påbyggnad av den lägre delen med 3 våningar samt en takpåbyggnad på de högre sidobyggnaderna. Syftet är att ersätta kontoren med lägenheter och utöka antalet, från nuvarande 19 till ca: 54. Förutom påbyggnad, kommer även kontorslokaler att byggas om till lägenheter.

För att bevara byggnadens befintliga karaktär och kvaliteter har de nya påbyggnaderna fått en underordnad betydelse. Högdelarnas byggs på med en indragen våning mot Narvavägen och Banérgatan samt länkbyggnaden byggs endast på med 3 våningar för att bibehålla mellanrummet så att dagsljusförhållanden på innergården säkerställs. Länkbyggnaden håller även fortsättningsvis sin indragna placering. Högdelarna har en vertikal fasadindelning med putsindrag. Påbyggnaden av länkbyggnaden ges en horisontell fasadindelning som förtydligar de två högdelarnas gavelfasader.

Bottenvåningen anpassas för att kunna rymma lokaler med både dag- som kvällsfunktioner, såsom gym, butik, café och restaurang. Befintlig förskolas lokal kom-

mer anpassas bättre till pågående verksamhet.

Den nya entrén mot Linnégatan, samt mer uppglasad bottenvåning, syftar till att skapa en större visuell kontakt mellan inne och ute samt att aktivera gaturummet både under dagtid som kvällstid.

En variation av lägenhetsstorlekar möjliggör att olika hushållstyper och åldersgrupper kan bo i samma hus.

Förutom gemensam gård, som även är entré till nya lägenheter, föreslås en gemensam terrass ovan påbyggnad av länkbyggnaden.

Befintlig gård är en uppvuxen och tidstypisk underbyggd 60-tals gård med främst vintergrön växtlighet i djupa odlingslådor. Betongplattor i gångstråk och vid öppna platser. Dessa anpassas till nya lägenhetsentréer.

God angöring och tillgänglighet finns i befintlig byggnad. Två hisshallar utökas med ett stannplan till takvåningar. Angöring med bil och cykel sker via garage eller gata.”

FÖRESLAGEN ÅTGÄRD

Fastigheten ovanifrån. Google maps.

Fastigheten ovanifrån med föreslagna förändringar visualiserade.

KONSEKVENSANALYS

Uppglasning av sockelvåning

Förslaget innebär att den förhållandevis slutna sockelvåningen öppnas upp med större fönster. Den karaktäristiska polerade naturstenssockeln bibehålls mellan de nytillkommande fönstren.

I de ursprungliga bygglovshandlingarna daterade 16/3 1962 var sockelvåningen betydligt mer uppglasad. I de reviderade handlingarna daterade 31/10 1963 gavs sockelvåningen den mer slutna karaktär som den sedermera fick.

Det nu liggande planförslaget innebär ett mellanting mellan det ursprungliga förslaget och det nuvarande utförandet, där sockelvåningen öppnas upp i högre grad men där delar av den slutna stenklädda fasadpartierna bibehålls i högre grad än om den ursprungliga fasadritningen från 1962 hade följts fullt ut.

Genom att åtgärden utgår från en tidigare version av Sture Fröléns gestaltning men bibehåller delar av den befintliga utformningens nuvarande kvalitéer i form av den polerade röda granitens materialitet kan förändringen anses vara förenlig med byggnaden övergripande arkitektoniska uttryck.

Fasad mot Narvavägen, bygglovshandling daterad 16 mars 1962 med nästa helt glasad sockelvåning. Ritningen har markerats med "gäller ej".

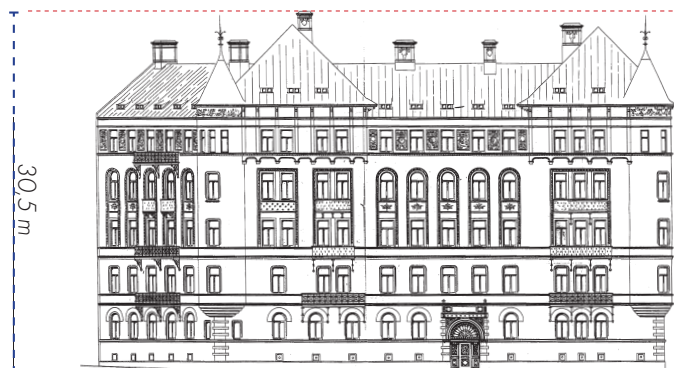
Fasad mot Narvavägen, bygglovshandling daterad 31 oktober 1963 med huvudsakligen slutna sockelvåning vilket är uttrycket byggnaden sedermera fick.

Fasad mot Narvavägen i liggande planförslag.

KONSEKVENSANALYS

Ursprunglig byggnad på fastighet

Total höjd föregångare ca 30,5 m

Nuvarande byggnad

Total höjd nuläge ca 29,1

Föreslagen ändring

Total höjd förslag ca 29,5

Påbyggnad av högdelar

Förslaget innebär att fastighetens två högre byggnadskroppars hissmaskinrum ersätts med bredare och marginellt högre byggnadskroppar med bostäder. Delarna hålls indragna likt befintliga hissmaskinrum för att bibehålla den tydliga takfotens karaktär. Påbyggnaden utförs i för byggnaden avvikande material för att subtilt tydliggöra att det är en senare tillkommen byggnadsdel, i likhet med hur påbyggnader på närliggande fastigheter har utförts.

Genom att de föreslagna delarna inte är uppdelade i flera mindre delar likt nuläget innebär förslaget att den nya takpåbyggnaden blir mer påtaglig sett från gatan, se bildjämförelser på kommande sidor.

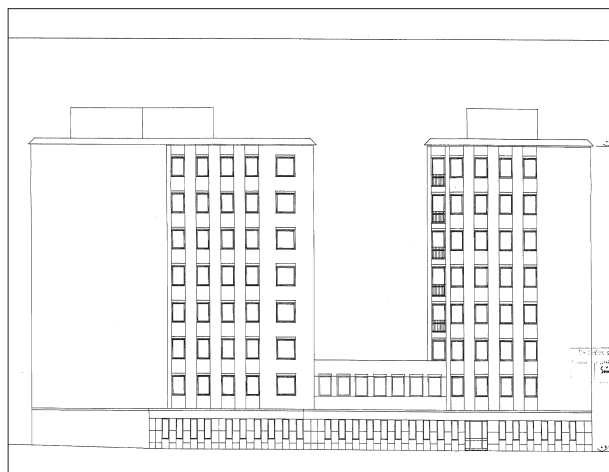
Den befintliga byggnadshöjden behålls men totalhöjden blir några decimeter högre. Totalhöjden blir dock fortfarande lägre än den byggnad som ursprungligen stod på platsen och som revs i samband med att den befintliga byggnaden uppfördes.

Påbyggnad länkbyggnad och nya franska balkonger

Förslaget innebär att den två våningar höga länkbyggnaden mellan fastighetens högdelar byggs på med tre våningar. Påbyggnadens fönstersättning utgår från den befintliga länkbyggnadens fönstersättning vertikalt med skillnaden att de tre mittersta fönstren inte är uppdelade med putsade partier emellan och de två näst yttersta fönstren görs som fönsterdörrar. Längs de påbyggda våningarna sätts grunda balkonger med balkongräcken inspirerade av befintliga franska balkonger på den östra högdelen.

Då den västra högdelen görs om från kontorslokaler till bostäder förses varannan vertikal fönsteraxel med franska balkonger på samma sätt som utförandet är på den befintliga bostadsdelens östra fasad mot Banérgatan.

Konsekvensen av påbyggnaden blir att spelet mellan hög- och lågdelar förändras, även om högdelarna fortsatt är 3 + 1 våningar högre än lågdelen. Bakomliggande fastigheters gårdsfasader skyls från gatan, vilket i någon mån är en återgång till den mer slutna kvartersstruktur som fanns på platsen innan den nuvarande byggnaden tillkom. Förändringen innebär också att fastighetens funktion som fondmotiv stärks.

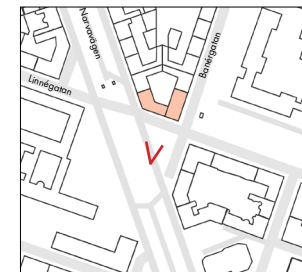

Nuvarande byggnad

Föreslagen ändring

KONSEKVENSANALYS - VYSTUDIER

NULÄGE

Vy 1

Vypunkten är tagen från Narvavägens högra körbana mot norr. Förslagets tre huvuddelar, påbyggnad av länkbyggnad, ersättandet av hissmaskinrum på taket med bostadsvåningar och uppglasning av sockelvåning är påtagliga i vyn. I nulägesvyn är kvarterets bakomliggande fastigheters gårdsfasader påtagliga, fasader som inte var tänkta att ses från gatan när byggnaderna uppfördes då den ursprungliga byggnaden på fastigheten Fanan 18 hade en helt sluten fasad och ett tydligare fondmotiv.

FÖRSLAG

Riksintresseuttryck av relevans i vyn

Fastighetens placering med avskuret hörn mot en platsbildning

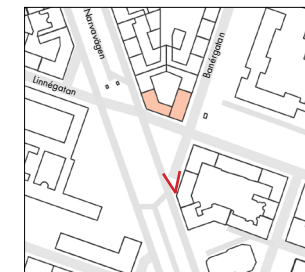
Fastigheten som blickfång

Narvavägens esplanad

Svea livgardes kasern

Kvarteret Fanan som en del i stenstaden

KONSEKVENSANALYS - BILDJÄMFÖRELSE

NULÄGE

Vy 2

Vypunkten är tagen från Banérgatans södra avslutning i riktning mot norr. Från denna vy är sannolikt takpåbyggnaden som mest påtaglig då de delar av dem som vetter mot gården saknar indrag, i övrigt är upplevelsen likartad med föregående vy (1) vilken är tagen ett fåtal meter västerut. Påbyggnaden av länken är påtaglig i visualiseringen men under sommarhalvåret kommer den dock vara mer skyld av kastanjen framför vilket är tydligt i fotografiet. Sockelvåningens uppglasning innebär en förändrad karaktär, dock är sockeln fortsatt präglad av den polerade röda graniten mellan fönstren/entréerna.

FÖRSLAG

Riksintresseuttryck av relevans i vyn

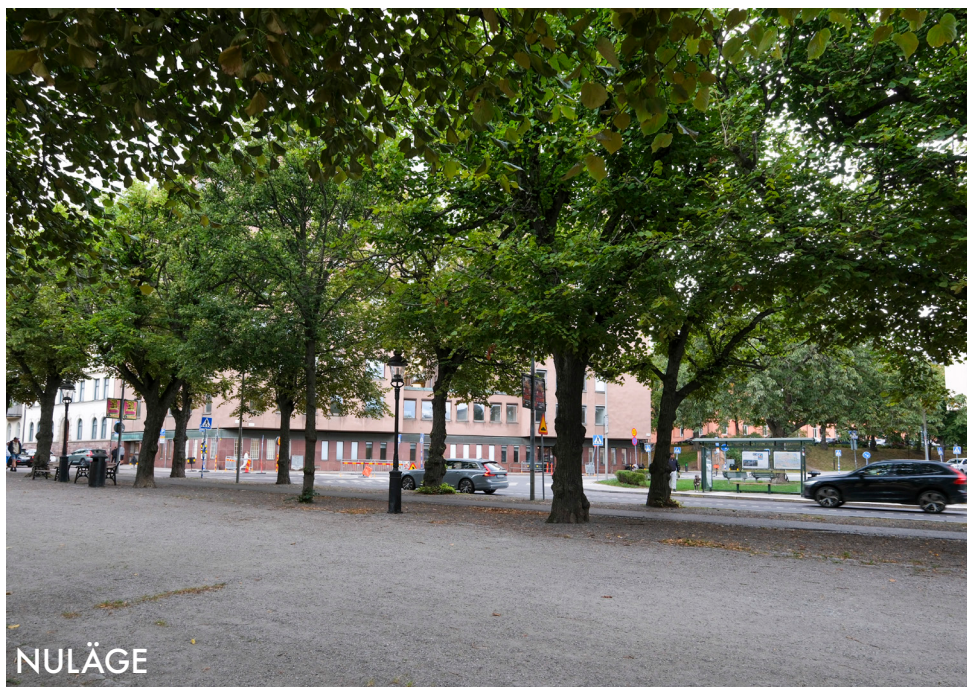
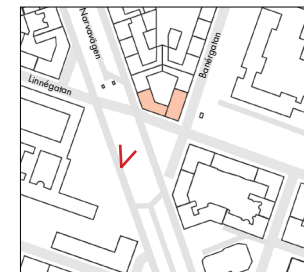
Fastighetens placering med avskuret hörn mot en *platsbildning*

Fastigheten som *blickfång*

Narvavägens *esplanad*

Svea livgardes *kasern*

Kvarteret Fanan som en del i *stenstaden*

NULÄGE

Vy 3

Vypunkten är tagen från Narvavägens vänstra körbana. I visualiseringen är förändringarna påtagliga, dock innebär de verkliga förhållandena med framförvarande träd att påbyggnaderna i huvudsak skyls från vypunkten. Sockelvåningens ändring är dock påtaglig.

FÖRSLAG

Riksintresseuttryck av relevans i vyn

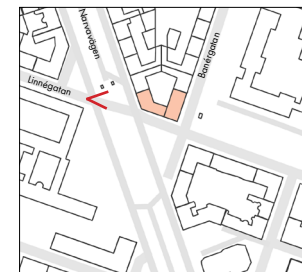
Fastigheten som *blickfång*

Narvavägens *esplanad*

Svea livgardes *kasern*

Kvarteret Fanan som en del i *stenstaden*

KONSEKVENSANALYS - BILDJÄMFÖRELSE

Vy 4

Vypunkten är tagen från Linnégatan västerifrån. Från denna vy är sockelvåningens förändring påtaglig och även takpåbyggnaden. Påbyggnadens indrag innebär att den kopparklädda takfoten fortsatt upplevs som påtaglig.

Riksintresseuttryck av relevans i vyn

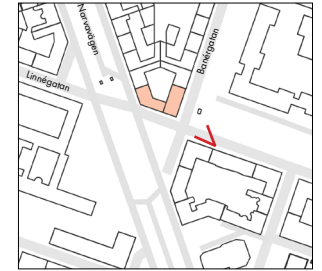
Fastighetens placering med avskuret hörn mot en platsbildning

Fastigheten som blickfång

Narvavägens esplanad

Kvarteret Fanan som en del i stenstaden

KONSEKVENSANALYS - BILDJÄMFÖRELSE

NULÄGE

Vy 5

Vypunkten är tagen från Linnégatan österifrån. I visualiseringen är påbyggnaden på den östra högden påtaglig.

FÖRSLAG

Riksintresseuttryck av relevans i vyn

Fanan 18 och tornet på Harpan 28 som *blickfång*

Narvavägens *esplanad*

Kvarteret Harpan och Fanan som en del i *stenstaden*

KONSEKVENSANALYS - SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Planförslaget i förhållande till klassificering

Då fastigheten inte har klassificerats kan en bedömning i förhållande till klassning inte göras.

Planförslagets påverkan på riksintresseuttrycken

Följande riksintresseuttryck har identifierats i planområdets närhet:

- Gatuvyer med enskilda byggnader eller andra element som blickfång
- Esplanadsystem
- Platsbildningar
- Gatorna av olika bredd och karaktär och den täta enhetliga bebyggelsen i stenstaden med byggnader i sammanhållen höjd
- Militära byggnader och anläggningar på Östermalm och Gärdet, såsom kasernbyggnader, stall, stabs- och förvaltningsbyggnader och exercisplatser.
- Museerna
- Malmgårdar

Undertecknad gör bedömningen att de föreslagna ändringarna inte är av den omfattning/storlek att de bedöms riskera någon egentlig påverkan på de identifierade riksintresseuttrycken. Den föreslagna påbyggnaden ersätter befintliga hissmaskinrum och höjningen av byggnadens totalhöjd är därmed begränsad till ca 4 decimeter.

Påverkan på värdebärande karaktärsdrag

Följande värdebärande karaktärsdrag identifierade i kulturmiljöutredningen bedöms inte påverkas av planförslaget:

- *Fasad i terrasitputs med vertikal reliefverkan vid fönster*
- *Stram, regelbunden fönstersättning*
- *Enkel fönsterutformning om en eller två lufter*
- *Fönster tillverkade i trä med fönsterbleck i koppar*
- *Korrugerade, veckade koppardetaljer vid listverk och burspråk*
- *Glasade entrépartier i koppar med dragbandtag i trä*

Följande värdebärande karaktärsdrag påverkas av planförslaget:

- *Släthuggen, polerad natursten i bottenvåning*
- Förslaget innebär att fler och större fönster tas upp i bottenvåningen med en minskning av naturstensytan till följd. Åtgärden bedöms vara motiverad utifrån att Fröléns ursprungliga förslag hade en betydligt mer uppglasad sockelvåning och att en förhållandevis stor del natursten bibehålls. Påverkan bedöms som begränsad.

- *Kopparklätt tak med skarpt skuren takfot och svagt rundade hörn*

Förslaget innebär att det kopparklädda taket till stor del tas bort för att ersättas med påbyggnaden vilken utförs i avvikande material för att läsas som ett tillägg. Åtgärden bedöms innebära en negativ påverkan på karaktärsdraget, även om nuvarande takbeläggning i nuläget i princip inte är synlig från gatunivå. Den kopparklädda takfoten bibehålls vilket bedöms som positivt för den fortsatta läsningen av byggnadens arkitektoniska formspråk.

- *Gårdsmiljö gestaltad av trädgårdsarkitekten Walter Bauer*

Den tidstypiska gården med stor del betongplattor med frilagd ballast justeras utifrån byggnadens nya funktioner, vilket potentiellt kan innebära en negativ påverkan på dess gestaltning. En mer detaljerad studie av en uppdaterad gestaltning bör göras.

